

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.III.30.052/2016/5. szám

A Szegedi Ítéltábla aÜgyvédi Iroda(ügyintéző: dr. Poharánszki Istvánügyvéd) által képviselt **felperes neve**felperes címe szám alatti székhelyű **felperes** által – a dr. Békefi Lászlóügyvéd által képviselt **I.rendű alperes neve** I.rendű alperes címe székhelyű **I. rendű** és a dr. Pál S. Juditügyvéd által képviselt **II.rendű alperes neve** **II. r. alperes székhelye** **II. rendű alperes** ellen kártérítés iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2015. szeptember 30. napján kelt 10.G.21.730/2013/186. szám alatti ítélete ellen az I. rendű alperes által 189. sorszám alatt előterjesztett fellebbezésre tekintettel lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részben megváltoztatja** akként, hogy a II. rendű alperesre vonatkozó keresetet elutasító rendelkezést mellőzi, és a II. rendű alperessel szemben a pert megszünteti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 400.000,- (Négyszázezer) forint másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak 2.500.000,- (Kettőmillió-ötszázezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S:

A felperes jogelődje, mint hitelező és az I. rendű alperes, mint adós 2006. szeptember 4. napján kölcsönszerződést kötöttek 120 millió forint összegű kölcsön nyújtására, melynek célja a **ingatlan címe** szám alatt található **helyrajzi szám 1.** helyrajzi számú 134 m² területű iroda 1/1 arányú tulajdonosa, a **A... Kft.**, valamint a **ingatlan címe** szám alatti **helyrajzi szám 2.** helyrajzi számú, 430 m² területű üzlethelyiség 1/1 arányú tulajdonosa, a **B... Kft.** üzletrészeinek - és ezáltal az ingatlanok tulajdonjogának - megszerzése volt. A kölcsönszerződés biztosítékaként a felperes jelzálogszerződéseket és vételi jogot alapító szerződéseket kötött az I. rendű alperesi kft-be utóbb 2009. október 20. napján az üzletrész vásárlása folytán beolvadó jogelődök, a **A... Kft.**, és a **B... Kft.** tulajdonát képező fenti ingatlanokra. A jelzálogteher, és az opciós jog mindkét ingatlan esetében az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre került. A jelzálogszerződések 7. pontja szerint a jelzálogkötelezett a szerződések tárgyát képező fenti ingatlanokat csak a jelzálogjogosult hozzájárulásával terhelheti meg és idegenítheti el, ennek megszegése esetén a jelzálogjogosultat a hitelügylet azonnali hatályú felmondásának joga illeti meg. A kölcsön folyósításához a felperes önerőt írt elő, melyet az I. rendű alperes tagja a **C... I.n.c.** által nyújtott kölcsön útján biztosított. Az I. rendű alperes 2005. október 12-től 2008. október 15-ig terjedő időszak alatti egyszemélyes

tulajdonosa, a C... I.n.c., tagi kölcsönként az I. rendű alperes rendelkezésére bocsátott a 2006. augusztus 18. napján kelt tagi kölcsön szerződés alapján 73.863.364,- forintot kamatmentesen 5 év visszafizetési határidővel.

Az I. rendű alperes 2006. szeptember 6. napjától a A... Kft. és a B... Kft. egyszemélyes tulajdonosa lett.

Az I. rendű alperes egyszemélyi tulajdonosának tagi kölcsönkövetelését a II. rendű alperes a 2008. október 15. napján kelt engedményezési értesítő szerint megszerezte, 2 és 3 millió forint közötti – utóbb pontosan már meg nem határozható – összegért. A C... I.n.c. az I. rendű alperesi cégben lévő részesedését ugyanezen a napon harmadik személy részére átruházta.

Az alperesek 2008. december 15-én abban állapodtak meg, hogy 2009. január 1-től az I. rendű alperes a tartozás után évi 20% mértékű kamatot köteles fizetni II. rendű alperesnek, majd pedig 2010. január 11-én újabb megállapodásban rögzítették, hogy a közöttük 2008. december 15-én kötött fizetési egyezség alapján, a 73.900.000,- forint tartozást és az azt 2009. január 1. napjától terhelő évi 20%-os kamatot az I. rendű alperesi adós a II. rendű alperes felé nem teljesítette. Az újabb egyezségben I. rendű alperes vállalta, hogy a 2009. december 31-ig felhalmozott tőkeösszeg – 88.680.000,- forint - 30%-át 2010. július 31. napjáig, a további tartozást pedig 4 év alatt egyenlő részletekben törleszti.

Az I. rendű alperes 2010. augusztus 10. napján 88.680.000,- forint összegű tartozás megfizetésének biztosítására a II. rendű alperes javára keretbiztosítéki jelzálogjogot alapított a perbeli ingatlanokra, melyhez a felperes hozzájárulását I. rendű alperes nem kérte. Az illetékes földhivatalhoz 2010. október 29. napján benyújtott kérelem alapján a **helyrajzi szám 1.** és **helyrajzi szám 2.** helyrajzi számú ingatlanokra - második ranghelyen - 88.680.000,- forint és járulékai erejéig II. rendű alperes javára a keretbiztosítéki jelzálogjog bejegyzésre került.

Az I. rendű alperes a 2010. szeptember 30. napján esedékes 6 millió forint összegű tőketörlesztő részletet és 918.500,- forint kamattartozást a felperesnek nem fizette meg, a felperes ezért 2010. november 15. napján közjegyzői okiratba foglaltan a kölcsönszerződést felmondta, majd 2010. november 16. napján kérelmet nyújtott be a Bács-Kiskun Megyei Bírósághoz Fpk.03-10-001299. szám alatt az I. rendű alperessel szemben felszámolási eljárás megindítása iránt. A kérelmet a bíróság a 2010. november 18. napján kelt 2. sorszámú végzésével küldte meg I. rendű alperesnek, aki azt 2010. december 17. napján vette át.

Az I. rendű alperes az ellene kezdeményezett felszámolási eljárás jogerős elrendelése előtt, 2010. december 14. napján saját maga ellen csődeljárás iránti kérelmet terjesztett elő. A Bács-Kiskun Megyei Bíróság 6.Cspk.03-10-000008/5. sorszámú végzésével az I. rendű alperes csődeljárását 2010. december 16. napján elrendelte, míg a felszámolási eljárást 2010. december 20. napján emiatt megszüntette a Cstv. 10. § (5) és 9. § (3) bekezdése alapján. A csődeljárás megindításáról szóló végzés 2010. december 17. napján került közzétételre.

A felperes fellebbezése folytán a Szegedi Ítéltábla Fpkf.I.30.109/2012. számú, 2011. március 19. napján kelt végzésével az elsőfokú bíróság végzését a felszámolási eljárás megszüntetését illető részében helybenhagyta.

A csődeljárás során a felperes tiltakozása ellenére a II. rendű alperes által benyújtott hitelezői igényt a vagyonfelügyelő, mint biztosított követelést nyilvántartásba vette. Az ezzel kapcsolatos felperesi kifogást a csődeljárást felügyelő bíróság 2011. március 2. napján végzésével elutasította. Az ezt követően lefolytatott csődegyezségi tárgyalás eredményeként létrejött csődegyezség jóváhagyását a vagyonfelügyelő 2011. április 12. napján bírósághoz előterjesztett beadványában kérte, ehhez csatolta a csődegyezségi tárgyalás jegyzőkönyvét és kérte a csődegyezség jóváhagyását.

Mellékelte a bejelentett hitelezői igények listáját, mely szerint a két biztosított igény (felperesé és II. rendű alperesé) összesen 161.068.661,- forint mellett, 13 nem biztosított, összesen: 80.028.564,

forint követelést jelentettek be. A 2/2011. 04.05. számú határozat szerint a felperes 723 nem szavazata ellenében a II. rendű alperes 886 igen, továbbá 6 nem biztosított hitelező összesen 602 igen és 24 nem szavazata mellett az adós által előterjesztett csődegyezségi javaslatot és reorganizációs programot a hitelezők elfogadták. A csődegyezségi javaslatban ingatlanforgalmi értékbecslés alapján a **helyrajzi szám 1.** helyrajzi szám alatti ingatlan és a **helyrajzi szám 2.** helyrajzi számú üzlethelyiség hitelbiztosítéki értékét 84 millió forintra, míg az ingatlanok forgalmi értékét 100 millió forintot meghaladó összegre becsülték.

A bíróság 2011. április 13. napján 22. sorszám alatt a felperes csőd eljárás megszüntetésére irányuló kérelmét elutasította, majd 2011. április 27. napján 29. sorszámú végzésével az I. rendű alperes ellen 2010. december 16-án indult csőd eljárást befejezetté nyilvánította, és az adós gazdálkodó szervezet által előterjesztett egyezségi javaslatot a kényszeregyezés szabályai szerint jóváhagyta. Eszerint a biztosított hitelezői igényrel rendelkező hitelezői követelések kielégítése a hitelezői igények tőkeösszegének 50%-ában, míg a nem biztosított hitelezői igényrel rendelkező hitelezői követelések kielégítése a hitelezői igény tőkeösszegének 10%-ában történhetett meg. A kényszeregyezés alapján az I. rendű alperes 72.388.661,- forint igényt a felperes felé elismert, és a zálogjoggal biztosított követelés 50%-át megfizette.

A felperes az egyezséget jóváhagyó végzés ellen fellebbezéssel élt. Kifogásolta, hogy nincs adat arra, hogy a biztosított kategóriában lévő II. rendű alperes követelése mikor került be az adós társaság kötelezettségei közé és mikor vált biztosítottá. Az adós képviselője a csődtárgyaláson jelezte, a feltárt ellentmondásokat feloldani ott és akkor nem tudja, és mind az ellentmondások, mind az észrevételek tekintetében a jegyzőkönyv kézhezvételét követő 8 napon belül rögzíti álláspontját, ennek azonban utóbb nem tett eleget.

A Szegedi Ítéltábla Cspkf.I.30.290/2011/4. számú, 2011. június 14. napján kelt végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. A fellebbezést azért találta alaptalannak, mert a felperes nem jelölt meg olyan konkrét tény, amely az egyezségi tárgyaláson elhangzott és az egyezés megkötése szempontjából jelentős, ugyanakkor azt a jegyzőkönyv mégsem tartalmazza.

A felperes ilyen előzmények után indított pert, módosított keresetében elsődlegesen kártérítés címén egyetemlegesen kérte kötelezni I. és II. rendű alpereseket 36.188.083,- forint tőke és annak 2011. április 30. napjától a kifizetés napjáig járó Ptk. 301/A. §-a szerinti törvényes kamatai megfizetésére. Ez az összeg az a vagyonsökkenésben megnyilvánuló különbözet, amely a csődegyezés alapján az I. rendű alperes által már megfizetett, illetőleg felperes jogelődjének és az I. rendű alperesi jogelőddel megkötött kölcsönszerződés alapján fennálló eredeti követelések között mutatkozik. A károkozó magatartást felperes abban jelölte meg, hogy az I. rendű alperes tagja a tagi kölcsön követelését II. rendű alperesre ruházta. Az I. rendű alperes a felperessel kötött hitelszerződés biztosítására jelzálogjogot alapított felperes javára, egyben az ingatlanokra elidegenítési és terhelési tilalmat kötöttek ki, ennek ellenére az I. rendű alperes a II. rendű alperes javára is jelzálogjogot alapított (113., 116. számú beadvány).

A hitel jogviszonyból származó jogkövetkezmények ismeretében I. rendű alperes 2010. október 29-én keretbiztosítéki jelzálog bejegyzése iránti kérelmét benyújtotta a földhivatalhoz, azt követően, hogy a második felszólító levelet 2010. október 27. napján már kézhez vette. Az így létrejött keretbiztosítéki jelzálog alapján a II. rendű alperes számára a csőd eljárásban megteremtődött a biztosított pozíció, és felperessel szembeni szavazati többség. Eközben I. rendű alperes 2010. júniusában fizetéseképtelenné vált, és tudva azt, hogy felperes felé fizetési kötelezettségét a jövőben sem tudja teljesíteni, önmagával szemben csőd eljárást kezdeményezett.

Felperes sérelmezte továbbá, hogy az alperesek a csőd eljárás alatt eltitkolták, hogy a II. rendű alperes követelése milyen jogviszonyból ered, holott ennek igazolására több alkalommal felszólítást intézett hozzájuk és a vagyonszerzőkhöz, és csak a per megindítását követően, a perindítás tényére figyelemmel bocsátotta rendelkezésére a földhivatal az alperesek közötti jelzálogszerződést, állítva,

hogy értesítést nem kapott arról, hogy bejegyzésre került a II. rendű alperes jelzálogjoga az ingatlan-nyilvántartásba.

Felperes az I. rendű alperes csődeljárás során tanúsított jogellenes magatartását abban jelölte meg, hogy a vagyonfelügyelő felé a nyilvántartásba vétel körében be kellett volna jelentenie azt a tényt, hogy a II. rendű alperes olyan hitelező, akinek a követelése az adós kizárólagos tulajdonosának tagi hitel követeléséből ered. Az I. rendű alperes nem tett eleget a Cstv. 13. § (3) bekezdés f) pontjában írt közreműködési kötelezettségének. Hangsúlyozta, felszámolási eljárás esetén a Cstv. 49/D. § (1) bekezdésében írtak szerint, mint első ranghelyű zálogjoggal biztosított hitelező az I. rendű alperes teljes ingatlanvagyonra értékesítését követően a felszámolói díj és az értékesítési költségek levonásával fennmaradó teljes vagyoni érték és vételár rész jogosultjaként kaphatott volna kielégítést, erre az ingatlanvagyon kellő fedezetet és teljes megtérülést biztosított volna. A felperes vagyonsökkenését előidéző kényszeregyezség miatt ehhez képest csak 50%-os követelés-térítésben részesült, erre az I. és II. rendű alperes csalárd eljárása folytán került sor.

Alperesek eljárásuk jogellenességét vitatva a kereset elutasítását kérték.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletével megállapította az alperesek felperessel szembeni egyetemleges kártérítési felelősségét, az I. rendű alperessel szemben folyamatban volt csődeljárás során elmulasztott felvilágosítás-adási kötelezettség megszegése miatt.

Az alperesi fellebbezés alapján másodfokú eljárást lefolytató Szegedi Ítéltábla rész- és közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét megváltoztatta, és az I. rendű alperes teljes kártérítési felelősségének fennálltát a felperes I. rendű alperes jogelődjeivel mindkét perbeli ingatlanra 2006. szeptember 4. napján megkötött jelzálogszerződések megszegése alapján állapította meg, míg a II. rendű alperes elleni kártérítési keresetet jogalap hiányában elutasította. A másodfokú rész- és közbenső ítélet indokolásában kifejtette, hogy az alpereseket tájékoztatási kötelezettség megszegésével összefüggésben felelősség nem terheli. Az I. rendű alperes magatartása azonban jogellenes volt, mivel felperes az I. rendű alperesi jogelődökkel megkötött hitelszerződésben elidegenítési és terhelési tilalmat is kikötött a jelzálogjoggal terhelt két perbeli ingatlanra vonatkozóan. Ezt a szerződési feltételt megszegve járt el I. rendű alperes, amikor a II. rendű alperes részére utóbb mégis jelzálogjogot biztosított. Ezzel közvetlen okozati összefüggésben áll, hogy a csődeljárás során létrejött kényszeregyezség miatt a felperest vagyonsökkenés érte, mivel bejelentett hitelezői követeléseinek csupán 50%-a térült meg. Mindezek alapján a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy a Ptk. 318. §-a szerint az I. rendű alperes szerződésszegésével okozott, felperesi vagyonsökkenés miatt az I. rendű alperes kárfelelőssége fennáll, a II. rendű alperes vonatkozásában ezzel kapcsolatos kártérítési felelősséget megalapozó jogellenes magatartást azonban nem talált megállapíthatónak, ezért vele szemben a keresetet elutasította.

A jogerős közbenső ítéletet az I. rendű alperes által kezdeményezett felülvizsgálati eljárás során a Kúria rész- és közbenső ítéletével hatályában fenntartotta (Kúria Gfv.VII.30.285/2015/5. számú határozat).

Az elsőfokú eljárás folytatása során - a 186. számú jegyzőkönyvben rögzített nyilatkozata szerint - a felperes a jogerős közbenső ítéletben foglaltak ellenére is fenntartotta keresetét a II. rendű alperessel szemben, és őt is kérte I. rendű alperessel egyetemlegesen marasztalni a 36.188.083,- forint tőkeösszeg és járulécai tekintetében.

Az elsőfokú bíróság a felperest ért vagyonsökkenés összagszerűségének megállapítására ingatlanforgalmi szakértői bizonyítást folytatott le. A szakértő a csődegyezség időpontjára nézve határozta meg a perbeli ingatlanok azon értékét, amely a felszámolási eljárásban történt nyilvános értékesítés esetén a forgalomban elérhető legmagasabb árat eredményezhette volna.

A kiegészített szakértői véleményre alapított elsőfokú ítéletével az elsőfokú bíróság kötelezte I. rendű alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 36.188.083,- forintot, valamint ennek 2010. december 9. napjától a kifizetésig terjedő időre járó törvényes mértékű késedelmi kamatát.

Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította és rendelkezett a pernyertességi-pervesztességi arányokhoz igazodó perköltség viselésről.

A bíróság a felperesi kár összegszerűségének megállapítása során a kiegészített szakértői véleményt aggálytalannak tekintette, és ítélezéséhez alapul vette. A két perbeli ingatlan szakértő által becsült csődeljáráskori együttes értékéből kiindulva (163.100.000,- forint + áfa) teljes bizonyossággal megállapíthatónak találta, hogy a felperes csődeljárásban nyilvántartásba vett 72.388.661,- forint összegű teljes követelése megtérült volna, ha az alperesek csalárd összejátszása, és az I. rendű alperes szerződésszegő magatartása hiányában a csődegyezség során privilegizált zálogjogosultként a II. rendű alperes szavazati joggal nem rendelkezett volna. A felperes által kezdeményezett felszámolási eljárást meggátló csődeljárás elmaradása esetén, a felszámolási eljárás lefolytatása során az I. rendű alperes (adós) vagyontárgyainak nyilvános értékesítésére a 237/2009. (X.20.) Korm.rendelet szabályai lettek volna irányadók. A bíróság nem fogadta el azon alperesi védekezést, hogy e jogszabály alapján adott esetben eleve 70%-kal csökkentett becsértékkel folyhatott volna le a felszámolási vagyontárgyak értékesítése. Utalt a szakértői vélemény kiegészítésére, melyben a szakértő részletes indokát adta, hogy az általa egyébként 5-80% közötti értékcsökkenési lehetőség közül, miért a legalacsonyabb, 5%-os értékcsökkenést vette figyelembe. Ezt az ingatlanok jellege, elhelyezkedése, hasznosítása, indokolja továbbá az is, hogy a NAV-tól szakértő által beszerzett hasonlító adatok az adott időszakban és helyen élénk ingatlanpiacot mutattak. Megjegyezte a bíróság, hogy akár 50%-os értékcsökkenés figyelembevétele esetén is még kielégíthető lett volna a felperes teljes követelése. A bíróság álláspontja szerint a kiegészített szakértői vélemény aggálytalan, hitelt érdemlő bizonyítékként az ítékezés alapjául szolgál, annak további kiegészítése, illetve a szakértőhöz feltett további alperesi kérdések tisztázást már nem igényeltek. A bíróság II. rendű alperessel szemben továbbra is alaptalannak minősítette a keresetet, ezzel indokolta annak ítéleti rendelkezéssel történő elutasítását. A perköltség megosztás során a bíróság figyelembe vette, hogy 220 millió forintos nagyságrendű elsődleges keresetétől felperes elállt, e tekintetben felperesi pervesztességet kellett figyelembe vennie és emiatt a jelentősebb arányban pervesztes felperest kötelezte az alperesi jogi képvisellel felmerült perköltségek megtérítésére.

Az ítélet ellen az I. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést, kérve annak részbeni megváltoztatását és a felperes keresetének vele szembeni elutasítását. Másodlagosan utalt olyan lényeges eljárási szabálysértésekre, melyek álláspontja szerint indokoltá teszik a Pp. 252. §-ának alkalmazását. Nem vitatta, hogy fellebbezésének tárgya kizárólag az összegszerű marasztalás vizsgálata lehet. A felperes által érvényesített kárigény összegszerűségének bizonyítottasága azonban nem áll fenn. Állította, hogy a felperest a csődeljárásban kötött egyezség nyomán összegszerűen kimutatható vagyoni veszteség nem érte. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a szakértő kirendelő végzésben az egy esetlegesen lefolytatott fiktív felszámolási eljárás esetén alkalmazott vagyonértékesítés során a két ingatlanra vonatkozóan az elérhető legmagasabb ár meghatározását írta elő a szakértő számára. Ehhez képest álláspontja szerint egy el nem rendelt felszámolási eljárás rekonstruálása ilyen szempontból utólag már nem lehetséges, mivel több olyan bizonytalansági tényező is felmerülhet, amelyek az ingatlanértékesítésből befolyó bevétel mértékét jelentősen befolyásolhatták volna. Ilyen többek között az is, hogy a felperes az I. rendű alperes felszámolója felé egyáltalán bejelentett-e volna az előzményi csődeljárásban meg nem térült követelését hitelezői igényként, és ehhez nyilvántartásba vételi díj megfizetését vállalta-e volna. Másrészt hitelezői igénybejelentés esetén fennállt volna a Cstv. 40. § (1) bekezdése szerinti egyezségkötési lehetőség a felszámolási eljárásban. Ez okból sem megállapítható teljes bizonyossággal, hogy a csődegyezséghez képest kedvezőbb megtérülést ért volna el felperes a felszámolás során. Az ingatlanok értékesítésének lefolytatása mellett a hitelezői magához váltás alkalmazásának lehetősége ugyancsak felmerült volna, de ez esetben sem biztos, hogy a felperes teljes megtérülést elérhetett volna a felszámolási eljárásban, hiszen az ő kockázata lett volna, a magához váltott ingatlanok továbbértékesítése. A

szakértői véleménnyel kapcsolatban sérelmezte, hogy nem a magasabb, 80%-os arányú értékesítési értékvesztést vette figyelembe az érték meghatározáskor a szakértő. A szakértői vélemény ellentmondásai miatt álláspontja szerint az összecszerűség bizonyítottsága kétséges, a bíróságnak a keresetet ezért el kellett volna utasítania. Megjegyezte, maga a szakértő is jelezte kompetencia hiányát a végrehajtási eljárás során történő ingatlanértékesítéssel kapcsolatban. Összegezve álláspontját, hangsúlyozta, hogy a kiegészített szakértői vélemény alkalmatlan a felperest ért kár bizonyítására, másrészt a felszámolási eljárás bizonytalansági tényezői miatt sem állapítható meg, hogy a felperest kár érte. Megjegyezte még, a felperes további két kereseti kérelméről nem is döntött a bíróság, ezek a csődegyezség relatív hatálytalanságára irányuló, valamint a zálogjog törlési kereset volt. A kereseti kérelmet általánosságban elutasító ítéleti rendelkezéshez képest az indokolásban ezekről a kérelmekről a bíróság nem tett említést.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Felperes az elsőfokú eljárásban kifejtett álláspontját fenntartva külön kitért arra, hogy az I. rendű alperes kártérítési felelősségének jogalapja a Szegedi Ítéltábla, valamint a Kúria rész- és közbenső ítéleteire tekintettel utóbb már nem vitatható. Határozott felperesi álláspont, hogy a kárösszeg azon vagyonsökkenésben megnyilvánuló különbözeti összeg, amely a csődegyezség alapján az I. rendű alperes által már megfizetett és a kölcsönszerződés alapján fennálló eredeti követelés közötti különbözethez mutatkozik. E keresetet helytállóan ítélte megalapozottnak az elsőfokú bíróság. Megjegyezte, az elsőfokú bíróság összecszerűség tekintetében lefolytatott bizonyításának nem az volt a célja, hogy a felszámolási eljárást rekonstruálja. A bizonyításnak arra kellett irányulnia, hogy volt-e reális esélye annak, hogy egy felszámolásban a teljes felperesi követelés megtérüljön. Ezt a szakértői véleményben adott értékbecslés alapján hitelt érdemlően meg lehetett állapítani.

A fellebbezés **nem alapos**.

A fellebbező I. rendű alperes teljes kártérítési felelősségének fennálltát a jogerős - és a Kúria által is hatályában fenntartott - rész- és közbenső ítélet a két perbeli ingatlanra 2006. szeptember 4. napján kötött jelzálogszerződések megszűnése miatt állapította meg a bíróság, mely szerződésszegés alapján a II. rendű alperes javára jelzálogjog került bejegyzésre az ingatlanokra, és ezzel ő ranghelytől függetlenül a csődeljárásban biztosított hitelezői pozícióba került, mely lehetővé tette a felperesre is kiterjedő kényszeregyezés megkötését azzal a következménnyel, hogy a felperesi követelés 50%-ot meghaladó részben nem nyert megtérülést. Az elbírálandó kárigény jogalapja tehát a Ptk. 318. § (1) bekezdésén alapult szerződésszegésből eredő kártérítési felelősség, amellyel okozott kár mértékét kellett az I. rendű alperes esetében a bíróságnak megállapítania, figyelemmel a Ptk. 339. § (1) bekezdésére is.

A felperes nem vitatottan jogszerű, hatályos felmondással megszüntette a perbeli kölcsönszerződést, ezzel az I. rendű alperessel szemben 72.388.661,- forint, nem vitatott, követelése egyösszegben esedékessé vált. E fizetési kötelezettségének az I. rendű alperes önként nem tett eleget, a felperes ezért 2010. november 16. napján I. rendű alperessel szemben felszámolási eljárást kezdeményezett. A felszámolási eljárásból történő kielégítés lehetősége - ellentétben az alperesi fellebbezési hivatkozással - nem fikció, hiszen a fenti lényeges tényállási elemről látható, hogy a felperes kifejezetten a felszámolási eljárás lefolytatásának eredményétől várta követelésének megtérülését, ezért az eljárást meg is indította. A felszámolási eljárásban zálogjogosultként, a két nagy értékű ingatlannal rendelkező I. rendű alperessel szembeni követelésének kielégítésére alappal számíthatott.

Az 1991. évi XLIX. tv. (Cstv.) 49/D. § (1) bekezdés rendelkezése a zálogjogosult hitelező igényének privilegizált módon történő kielégítését teszi lehetővé, ez egyértelműen indokolhatta, hogy a

felperes felszámolási eljárás kezdeményezése útján kívánta követelését az I. rendű alperestől behajtani. A felszámolási eljárás lefolytatását az I. rendű alperes által saját maga ellen kezdeményezett csődeljárás nem tette lehetővé. A kár, mint felperesnél bekövetkezett vagyonszökkenés összecszerűségének megváltoztatása körében a bíróságnak azt kellett vizsgálni, hogy a felszámolási eljárás során milyen körülmények között és milyen mértékben kerülhetett volna sor az egyedüli zálogjogosult felperes 72.388.661,- forint hitelezői igényének kielégítésére.

A felszámolási eljárás lefolytatása esetén a zálogjoggal érintett két ingatlan felszámolási vagyonként szerepelt volna és a felszámoló a Cstv. irányadó szabályai szerint lett volna köteles értékesíteni azokat. E körben a Cstv. 49. § (1) bekezdése irányadó, mely szerint a felszámoló az adós vagyontárgyait nyilvánosan értékesíti a forgalomban elérhető legmagasabb áron. Ennek meghatározása szakkérdés, melyhez a Pp. 177. §-a alapján szakértő bevonása szükséges. E jogszabályi rendelkezés indokolja azt, hogy a szakértői bizonyítás során az adott ingatlanoknak a forgalomban elérhető legmagasabb árát kellett meghatározni a szakértőnek. A felszámolási eljárásban ugyanis nem forgalmi értéket, hanem az értékesítés idején a forgalomban elérhető legmagasabb árát kell a törvényi elvárás folytán a felszámolónak realizálnia az értékesítés során (BDT 2006/1479. számon közzétett eseti döntés). Ebből hangsúlyozandó, hogy az értékesítés időpontja az irányadó. Figyelembe kellett vennie a szakértőnek az ezen időpontra vonatkozó ingatlanforgalmi viszonyokat, fel kellett mérnie az értékesítési lehetőségeket az adott ingatlanok fekvése, mérete, műszaki paraméterei és az egyéb ingatlanforgalmazást befolyásoló körülmények figyelembevétele mellett.

A perbeli szakértői vélemény az ítéletábra álláspontja szerint mindenben eleget tett a helyes kirendeléssel megadott feladatoknak. A szakvéleményből kiemelendő, hogy a NAV-tól kapott összehasonlító adatok alapján az értékesítési időpontra nézve élénk keresleti viszonyokat állapított meg a Budapest belvárosában lévő üzlethelyiségekre vonatkozóan, mely szinte bizonyossággal felérő, igen nagy valószínűségű értékesítési lehetőséget jelentett volna a felszámolási eljárás keretei között. A szakértő helyesen használja az ún. felszámolási érték meghatározás fogalmát, mely az említettekben következően eltér a piaci érték fogalmától. A vizsgált ingatlanokra vonatkozóan az ingatlan piaci kereslet élénksége megalapozottá tette azt is, hogy a szakértő a lehetséges értékcsökkenési határértékek közül a legalacsonyabb, 5%-os mértéket vette figyelembe (176. számú szakértői vélemény 28. oldal utolsó bekezdés, 29. oldal utolsó bekezdés). A körültekintő szakértői vizsgálat eredményeként tehát megállapítható, hogy jó értékesítési lehetőségek lettek volna a felszámolási eljárás keretei között az adott ingatlanokra nézve, ezért elfogadható, hogy a szakértő kisebb arányú értékcsökkenési eltérést alkalmazott. Az így véglegesített, becsült felszámolási érték 2011. április 5. napján a két ingatlanra nézve együttesen 163.100.000,- forint + áfa összeget tett ki.

A Cstv. 49/D. § (1) bekezdése szerint, a felszámoló a zálogtárgy értékesítése során befolyt vételárból kizárólag a zálogtárgy megőrzésének, állagmegóvásának, értékesítésének költségeit, valamint a nettó vételár 5%-ának megfelelő mértékű felszámolói díjat vonhatja le, a fennmaradó összeget pedig haladéktalanul az értékesített zálogtárgyat terhelő zálogjoggal biztosított követelésre kell fordítani, több jogosult esetén a Ptk. 256. § (1) bekezdésében meghatározott kielégítési sorrend figyelembevételeivel. Jelen esetben az ingatlanok forgalomban elérhető ára fedezte volna az első ranghelyes felperes teljes követelését a költségek levonása után. Ha a szakértői véleményben foglaltaktól eltérő értékcsökkenítő hatást veszünk figyelembe a felszámolási értékesítés miatt, még 50%-os értékcsökkenítő hatás esetén is megállapítható, hogy a 72 millió forint nagyságrendű felperesi első ranghelyű zálogjogosult tőkekövetelésre fedezetet szolgáltat volna a 80 millió forintot meghaladó vételár.

Mindezen mérlegelési szempontok egybevetéséből kizárólag arra a jogi következtetésre lehet jutni, hogy a Cstv. 49/D. § (1) bekezdésében foglalt költséglevonásokat is figyelembe véve a felszámolási eljárás során a két ingatlan felszámolási vagyonértékesítéséből befolyt vételár mindenképpen fedezte volna a felszámolás kezdeményezésekor bejelentett 72.388.611,- forint tőke összegű

hitelezői igény teljes egészét. A csődegyezség folytán a hitelezői igény 72.388.611,- forint összegéből meg nem térült 36.188.083,- forint megfizetésére kártérítésként ezért I. rendű alperes köteles.

A kártérítés címén előterjesztett keresetet az ítéletábra tehát az elsőfokú bírósággal egyezően teljes egészében megalapozottnak ítélte.

A felperes az I. rendű alperessel szemben több kereseti kérelmet is előterjesztett, melyek közül a csődegyezség semmisségének megállapítása iránti keresetétől elállt. E tekintetben került sor a per megszüntetésére (Kecskeméti Törvényszék 10.G.21.730/2013/87. számú eseti döntés). Az 58. sorszám alatti jegyzőkönyvben a felperes keresetpontosítás során úgy nyilatkozott, hogy elsődlegesen 36.188.083,- forint tőke és járulékai tekintetében kártérítési igényt kíván érvényesíteni, és csak másodlagos kereseti kérelemként terjesztett elő a csődegyezség fedezetelvonás miatti hatálytalanságának megállapítása iránti kérelmet. Az I. és II. rendű alperes között létrejött jelzálogszerződés alapján történő ingatlan-nyilvántartási bejegyzés törlése iránti követelése is ez utóbbi keresethez kapcsolódhat. A keresetpontosítás, illetve egy kereseti kérelemtől történő elállás nyomán a felperes két kereseti kérelme látszólagos keresethalmazatot alkotott, azonban azok nem tekinthetők vagylagosnak, hiszen a felperes célja a perben megjelölt összegű követelés érvényesítése volt, vagy elsődlegesen alperesek kártérítés megfizetésre kötelezése útján, ha pedig erre a bíróság nem lát lehetőséget, arra az esetre másodlagosan terjesztette elő a csődegyezség hatálytalanságának megállapítása, illetve a II. rendű alperest megillető zálogjog ingatlan-nyilvántartási bejegyzésének törlése iránti igényt. Az eshetőlegesen előterjesztett keresetek látszólagos keresethalmazatot alkotnak. Jelen esetben a bíróságnak a fél által megjelölt sorrendben kellett róluk döntenie akként, hogy ha a sorrendben előbb álló keresetnek helyt ad, a sorrendiségben azt követőt már nem is kell vizsgálnia. A fél által előterjesztett sorrendiség követését a bírói gyakorlat alakította ki. A megalapozottnak minősített igényre vonatkozó szempontok teljesülését követően a sorban hátrább álló további kereseti igénnyel vagy igényekkel a bíróságnak azért nem kell foglalkoznia, mert a sorrendben előrébb álló kereseti kérelem teljesítése ezt szükségtelenné teszi (BDT 2004/937. számon közzétett eseti döntés).

Az elsőfokú ítélet rendelkező részében a további kereset elutasítás tehát nem az eshetőleges kereseti kérelmek közül másodlagosan előterjesztett felperesi keresetre vonatkozik, hanem amint az ítélet indokolásából is kitűnik (6. oldal 3. bekezdés) a bíróság a II. rendű alperessel szemben a közbenső ítélet meghozatalát követően az 58. sorszám alatti jegyzőkönyvben ismételten előterjesztett felperesi keresetet kívánta elutasítani. Erre azonban helytelen eljárási megoldással került sor ítéleti rendelkezés útján. A jogerős közbenső ítélet ugyanis a II. rendű alperessel szemben valamennyi jogcímen előterjesztett keresetet elutasította, ezzel a felperes és II. rendű alperes közötti perbeli jogvitát ítéleti rendelkezéssel lezárta. A per folytatásában a korábbiakkal egyező ténybeli és jogi alapokon II. rendű alperessel szemben ismételten előterjesztett keresetet érdemben már nem lehet elbírálni. A Pp. 130. § (1) bekezdés d.) pontja ítélt dolog esetén a keresetlevél idézés kibocsátása nélkül elutasítását írja elő. A per folyamán előterjesztett újabb kereset esetében erre értelemszerűen nincs mód, így a Pp. 157. § a.) pontja alkalmazásával a per megszüntetése indokolt II. rendű alperes esetében. E tekintetben került sor az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatására és a helyes eljárásjogi jogintézmény alkalmazása útján a II. rendű alperessel szemben a pert megszüntette az ítéletábra másodfokú ítéletével, míg az egyebekben megalapozott elsőfokú ítélet helybenhagyható volt (Pp. 253. § (2) bekezdés).

Az I. rendű alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú eljárásban jogi képviselővel eljár és írásban fellebbezési ellenkérelmet előterjesztő felperes másodfokú eljárási költségeinek megtérítésére köteles (Pp. 78. § (1) bekezdés). A felperes jogi képviselőjének ügyvédi

munkadíját az ítéletábla 32/2003. (VIII.22.) IM számú rendelet 3. § (2) bekezdés b.) pontja, valamint (5) és (6) bekezdései alapján határozta meg.

Az I. rendű alperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket ugyancsak a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban pervesztesnek minősülő

I. rendű alperes köteles külön felhívásra megfizetni az államnak a 6/1986. (VI.26.) IM számú rendelet 3. § (2) bekezdés, valamint 15. § (1) és (3) bekezdés szabályai szerint.

Szeged, 2016. május 12. napja

Dr. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó s.k.. Dobler László s.k.. Béri András s.k.
a tanács elnöke előadó bíró táblabíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA **Gf.III.30.460/2014/5. szám**

A Szegedi Ítéltábla a Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Poharászki István ügyvédáltal képviselt **felperes neve**, székhelye felperes által - a dr. Békefi Lászlóügyvéd által képviselt **I.rendű alperes neve, székhelye**I. rendű és a dr. Pál S. Juditügyvéd által képviselt **II.rendű alperes neve, székhelye** II. rendű alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása és egyebek iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2014. augusztus 29. napján kelt 1.G.21.730/2013/144. szám alatti ítélete ellen az I. rendű alperes által 149., és a II. rendű alperes által 148. sorszám alatt előterjesztett fellebbezésekre tekintettel lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

R É S Z - É S K Ö Z B E N S Ő Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét **megváltoztatja**, az I. rendű alperes teljes kártérítési felelősségének fennálltát a felperesnek, az I. rendű alperes jogelődjeivel a **település neve helyrajzi szám 1.. és a település neve helyrajzi szám 2.** helyrajzi számú ingatlanokra 2006. szeptember 4. napján kötött jelzálogszerződések megszegése alapján megállapítja, míg a II. rendű alperes elleni kártérítési keresetet elutasítja.

A felperes másodfokú eljárási költségét 100.000,- (Egyszázezer) Ft, az I. rendű alperes másodfokú eljárási költségét 168.000,- (Egyszázhatvannyolcezer) Ft, míg a II. rendű alperesét 148.000,- (Egyszáznegyvennyolcezer) Ft-ban állapítja meg.

A rész- és közbenső ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperes jogelődje, mint hitelező és az I. rendű alperes, mint adós 2006. szeptember 4. napján kölcsönszerződést kötöttek 120 millió forint összegre, melynek célja a **ingatlan címe** szám alatt

található **helyrajzi szám 1.** helyrajzi számú 134 m² nagyságú iroda 1/1 arányú tulajdonosa, a **A...** Kft., valamint a **ingatlan címeszám** alatti **helyrajzi szám 2.** helyrajzi számú, 430 m² nagyságú üzlethelyiség 1/1 arányú tulajdonosa, a **B...** Kft. üzletrészeinek megszerzése volt. A kölcsönszerződés biztosítékeként a felperes jogelődje jelzálogszerződéseket és vételi jogot alapító szerződéseket kötött az I. rendű alperesi kft-be utóbb 2009. október 20. napján beolvadó jogelődök, a **A...** Kft., és a **B...** Kft. tulajdonát képező fenti ingatlanokra, melyek az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre kerültek. A jelzálogszerződések 7. pontja szerint a jelzálogkötelezett a szerződések tárgyát képező fenti ingatlanokat csak a jelzálogjogosult hozzájárulásával terhelheti meg és idegenítheti el, melynek megszegése esetén a jelzálogjogosultat a hitelügylet azonnali hatályú felmondásának joga illeti meg. A kölcsön folyósításához felperes önerőt írt elő, melyet az I. rendű alperes a **C...** I.n.c. tagja által nyújtott kölcsönből biztosított.

Az I. rendű alperes 2005. október 12-től 2008. október 15-ig terjedő időszak alatti egyszemélyes tulajdonosa, a **C...** I.n.c., tagi kölcsönként az I. rendű alperes rendelkezésére bocsátott a 2006. augusztus 18. napján kelt tagi kölcsön szerződés alapján 73.863.364,-Ft-ot kamatmentesen 5 év visszafizetési határidővel.

Az I. rendű alperes 2006. szeptember 6. napjától a **A...** Kft. és a **B...** Kft. egyszemélyes tulajdonosa lett.

Az I. rendű alperes egyszemélyi tulajdonosának tagi kölcsönkövetelését a II. rendű alperes a 2008. október 15. napján kelt engedményezési értesítő szerint megszerezte, kb. 2-3 millió forintért. A **C...** I.n.c. tag az I. rendű alperesi cégben lévő részesedését ugyanezen a napon harmadik személy részére átruházta.

Az alperesek 2008. december 15-én abban állapodtak meg, hogy 2009. január 1-től az I. rendű alperes a tartozás után évi 20 % mértékű kamatot köteles fizetni II. rendű alperesnek.

2010. január 11-én az alperesek újabb megállapodásban rögzítették, hogy a közöttük 2008. december 15-én kötött fizetési egyezség alapján, mivel a 73.900.000,- Ft tartozást és az azt 2009. január 1. napjától terhelő 20 %-os kamatát az I. rendű alperesi adós a II. rendű alperes felé nem teljesítette, a 2009. december 31-ig felhalmozott tőkeösszeg - 88.680.000,- Ft - 30 %-át 2010.július 31. napjáig, a további tartozást 4 évig egyenlő részletekben törleszti.

Az alperesek a 2010. január 11-én kötött jelzálogszerződés alapján kérelmet terjesztettek elő a perbeli ingatlanokra a II. rendű alperes javára jelzálogjog bejegyzése iránt az illetékes ingatlan-nyilvántartási hatósághoz, melyet utóbb 2010. október 29. napján visszavontak.

Az I. rendű alperes 2010. augusztus 10. napján 88.680.000,-Ft összegű tartozás megfizetésének biztosítására a II. rendű alperes javára keretbiztosítéki jelzálogjogot alapított a perbeli ingatlanokra, melyhez a felperes hozzájárulását I. rendű alperes nem kérte. Az illetékes földhivatalhoz 2010. október 29. napján benyújtott kérelem alapján a **helyrajzi szám 1.** és **helyrajzi szám 2.** helyrajzi számú ingatlanokra második ranghelyen 88.680.000,- Ft és járulékai erejéig II. rendű alperes javára a keretbiztosítéki jelzálogjog bejegyzésre került.

Az I. rendű alperes a 2010. szeptember 30. napján esedékes 6 millió összegű, nem vitatott elismert tőketörlesztő részletet és 918.500,- Ft elmaradt kamattartozást a felperesnek nem fizette meg, a felperes ezért 2010. november 15. napján közjegyzői okiratba foglaltan a kölcsönszerződést felmondta, majd 2010. november 16. napján kérelmet nyújtott be a Bács-Kiskun Megyei Bírósághoz Fpk.03-10-001299. szám alatt az I. rendű alperessel szemben felszámolási eljárás megindítása iránt. A kérelmet a bíróság a 2012. november 18. napján kelt 2. sorszámu végzésével küldte meg I. rendű alperesnek, aki azt 2010. december 17. napján vette át.

Az I. rendű alperes 2010. december 14. napján csődeljárás iránti kérelmet terjesztett elő. A Bács-Kiskun Megyei Bíróság 6.Cspk.03-10-000008/5. sorszámu végzésével az I. rendű alperes

csődeljárását 2010. december 16. napján elrendelte, míg a felszámolási eljárást 2010. december 20. napján megszüntette a Cstv. 10. § (5) és 9. § (3) bekezdése alapján. A csődeljárás megindításáról szóló végzés 2010. december 17. napján került közzétételre.

A felperes fellebbezése folytán a Szegedi Ítéltábla Fpkf.I.30.109/2012. számú, 2011. március 19. napján kelt végzésével az elsőfokú bíróság végzését a felszámolási eljárás megszüntetését illető részében helybenhagyta.

A felperes a 2011. január 27. napján tartott első csődtárgyaláson kifogásolta és észrevételezte, hogy a másik biztosított követeléssel rendelkező hitelező, a II. rendű alperes igénye okiratokkal alátámasztva nincs, mely kifogásaira választ nem kapott.

A felperes az I. rendű alperesnél írásban 2011. február 1. napján észrevétellel élt a Cstv. 12. § (5) bekezdésében foglaltak alapján, II. rendű alperes hitelezői igényét megalapozatlannak tekintette, mert a követelést megalapozó okirattal nem szolgált a hitelező és az I. rendű alperes, ennek ellenére a hitelezői igény nyilvántartásba vételre került.

A felperes 2011. február 23-án - egyebek mellett - a vagyonfelügyelő azon intézkedése ellen nyújtott be kifogást, mely alapján a II. rendű alperes követelését nyilvántartásba vette anélkül, hogy az azt megalapozó okiratokat a hitelező csatolta volna. A kifogást a bíróság a Cspkh.03-11-000002/3. sorszámu végzésével utasította el 2011. március 2-án. A végzés ellen külön fellebbezésnek nem volt helye.

A vagyonfelügyelő 2011. február 28-án fizetési haladék meghosszabbítása iránti kérelmet terjesztett elő, melyhez csatolta az 1/2011. (I. 27.) számú határozatot, csődegyezségi tárgyalási jegyzőkönyvet. A határozat meghozatalában összesen 9 hitelező vett részt, a felperes 723 nem szavazatával szemben a II. rendű alperes 886 igen szavazata és a többi nem biztosított kategóriában szereplő 7 hitelező igen szavazata mellett.

A bíróság 2011. március 30-án 90 nappal, 180 napra meghosszabbította a fizetési haladékat.

A vagyonfelügyelő 2011. március 8-án ismét a fizetési haladék meghosszabbítását kérte, csatolva annak jóváhagyásáról szóló jegyzőkönyvet, és a 2011. március 1. napján tartott csődtárgyalás jelenléti ívét. A felperes a 2011. március 1. napján tartott csődtárgyaláson ismételten kifogásolta, hogy II. rendű alperes hitelezői igénye okirattal alátámasztva nincs.

A felperes 2011. március 11. napján a teljes iratanyag másolatát kérte a bíróságtól.

A vagyonfelügyelő 2011. március 18-án csatolta a II. rendű alperes hitelezői igénye nyilvántartásba vétele alapjául szolgáló 2010. augusztus 10-i jelzálogszerződést és a 2010. január 11-i megállapodást fizetési egyezségről.

2011. április 5. napján tartott csődtárgyaláson a felperes ismételt kérdésére **személy 1. neve** II. rendű alperesi cégvezető nem adott választ. 2011. április 26-án a vagyonfelügyelőhöz címzett levelében a felperes kérdésére akként válaszolt, hogy a II. rendű alperes követelésének dokumentumait tartalmazza az iratszoba a vagyonfelügyelő székhelyén, melyet a felperes képviselője tanulmányozott, bírósági beadványa is volt ebben a tárgyban, ezért a kérdés indokolatlan.

A vagyonfelügyelő 2011. április 12. napján csatolva a csődegyezségi megállapodást, kérte a csődegyezség jóváhagyását. Mellékelte a bejelentett hitelezői igények listáját, mely szerint a két biztosított igény - összesen 161.068.661,- Ft - mellett 13 nem biztosított - összesen: 80.028.564, Ft - követelést jelentettek be. A 2/2011. 04.05. számú határozat szerint a felperes 723 nem szavazata ellenében a II. rendű alperes 886 igen, továbbá 6 nem biztosított hitelező összesen 602 igen és 24 nem szavazata mellett az adós által előterjesztett csődegyezségi javaslatot és reorganizációs programot a hitelezők elfogadták. A csődegyezségi javaslatban ingatlanforgalmi értébecslés alapján a **helyrajzi szám 1.** helyrajzi szám alatti ingatlan és a **helyrajzi szám 2.** helyrajzi számú üzlethelyiség hitelbiztosítéki értékét 84 millió forintban, míg az ingatlan forgalmi értékét 100 millió forintot meghaladóként becsülték.

A bíróság 2011. április 13. napján 22. sorszám alatt a felperes csődeljárás megszüntetésére irányuló

kérelmét elutasította, majd 2011. április 27. napján 29. sorszámú végzésével az I. rendű alperes ellen 2010. december 16-án indult csődeljárást befejezetté nyilvánította, az adós gazdálkodó szervezet által előterjesztett egyezségi javaslatot a kényszeregyezés szabályai szerint jóváhagyta. Eszerint a biztosított hitelezői igénnyel rendelkező hitelezői követelések kielégítése a hitelezői igény tőkeösszegének 50 %-ában, míg a nem biztosított hitelezői igénnyel rendelkező hitelezői követelések kielégítése a hitelezői igény tőkeösszegének 10 %-ában történt. A kényszeregyezés alapján az I. rendű alperes a 72.388.661,- Ft elismert biztosított követeléséből 50 %-ot fizetett meg felperesnek.

A felperes az egyezséget jóváhagyó végzés ellen fellebbezéssel élt. Észrevételezte, nincs adat arra, hogy a biztosított kategóriában lévő II. rendű alperes követelése mikor került be az adós társaság kötelezettségei közé és mikor vált biztosítottá. Az adós képviselője a csődtárgyaláson jelezte, a feltárt ellentmondásokat feloldani ott és akkor nem tudja, és mind az ellentmondások, mind az észrevételek tekintetében a jegyzőkönyv kézhezvételét követő 8 napon belül rögzíti álláspontját, melynek nem tett eleget.

A Szegedi Ítéltábla Cspkf.I.30.290/2011/4. számú, 2011. június 14. napján kelt végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. A fellebbezést azért találta alaptalannak, mert a felperes nem jelölt meg olyan konkrét tény, amely az egyezségi tárgyaláson elhangzott és az egyezés megkötése szempontjából jelentős és ugyanakkor azt a jegyzőkönyv mégsem tartalmazza.

A felperes módosított keresetében elsődlegesen kártérítés címén egyetemlegesen kérte kötelezni I. és II. rendű alpereseket 36.188.083,- Ft tőke és annak 2011. április 30. napjától a kifizetés napjáig járó Ptk. 301/A. §-a szerinti törvényes kamatai megfizetésére. Ez az összeg az a vagyonsökkenésben megnyilvánuló különbözet, amely a csődegyezés alapján az I. rendű alperes által már megfizetett, illetőleg felperes jogelődjének és az I. rendű alperesi jogelőddel megkötött kölcsönszerződés alapján fennálló eredeti követelések között mutatkozik. A károkozó magatartást akként jelölte meg, hogy az I. rendű alperes tagja a tagi kölcsön követelését II. rendű alperesre ruházta. Az I. rendű alperes a felperessel kötött hitelszerződés biztosítására jelzálogjogot alapított felperes javára, egyben az ingatlanokra elidegenítési és terhelési tilalmat kötöttek ki. Ennek ellenére az I. rendű alperes a II. rendű alperes javára is jelzálogjogot alapított (113., 116. számú beadvány).

A hitelviszonyból származó jogkövetkezmények ismeretében I. rendű alperes 2010. október 29-én keretbiztosítéki jelzálog bejegyzése iránti kérelmét benyújtotta a földhivatalhoz, azt követően, hogy a második felszólító levelet október 27. napján már kézhezvette. Az így létrejött keretbiztosítéki jelzálogjog alapján a II. rendű alperes számára a csődeljárásban megteremtődött a biztosított pozíció. Eközben I. rendű alperes 2010. júniusában fizetéseképtelenné vált, és tudva azt, hogy felperes felé fizetési kötelezettségét a jövőben sem tudja teljesíteni, önmagával szemben csődeljárást kezdeményezett.

Előadta, hogy az alperesek a csődeljárás alatt eltitkolták, hogy a II. rendű alperes követelése milyen jogviszonyból ered, holott ennek igazolására több alkalommal felszólítást intézett hozzájuk és a vagyonszerzéshez. Csak a per megindítását követően, a perindítás tényére figyelemmel bocsátotta a földhivatal a rendelkezésére az alperesek közötti jelzálogszerződést és állította, értesítést nem kapott arról, hogy bejegyzésre került a II. rendű alperes jelzálogjoga az ingatlan-nyilvántartásba. A II. rendű alperes követelésének jogcíme a büntetőeljárás adataiból derült fény.

Az I. rendű alperes csődeljárás során tanúsított jogellenes magatartását abban jelölte meg, hogy a vagyonszerzés felé a nyilvántartásba vétel körében be kellett volna jelentenie azt a tény, hogy II. rendű alperes olyan hitelező, akinek a követelése az adós kizárólagos tulajdonosának tagi hitel követeléséből ered. Ezért I. rendű alperes nem tett eleget a Cstv. 13. § (3) bekezdés f) pontjában írt közreműködési kötelezettségének. Felszámolási eljárás esetén a Cstv. 49/D. § (1) bekezdésében írtak szerint, mint első ranghelyű zálogjoggal biztosított hitelező az I. rendű alperes teljes ingatlanvagyonára értékesítését követően a felszámolói díj és az értékesítési költségek levonásával

fennmaradó teljes vagyoni érték és vételár rész jogosultjaként kapna kielégítést, melyre az ingatlanvagyonon kellő fedezetet és teljes megtérülést biztosított volna.

Előadta, az alperesek a csődeljárás alatt eltitkolták, hogy a II. rendű alperes követelése milyen jogviszonyból ered, holott ennek igazolására több alkalommal felszólítást intézett hozzájuk és a vagyonfelügyelőhöz. Csak a per megindítását követően, a perindítás tényére figyelemmel bocsátotta a földhivatal a rendelkezésére az alperesek közötti jelzálogszerződést és állította, értesítést nem kapott arról, hogy bejegyzésre került a II. rendű alperes jelzálogjoga az ingatlan-nyilvántartásba. A II. rendű alperes követelésének jogcímére a büntetőeljárás adataiból derült fény.

Az I. rendű alperes a II. rendű alperes megteremtett biztosított pozícióját használta fel arra, hogy a biztosított kategóriában nemleges szavazata kisebbségbe kerüljön, így a csődegyezség az I. rendű alperes továbbműködését és a felperes részére történő 50 %-os kielégítéssel a kölcsönjogviszonyból származó kötelelem és kötelezettség megszűnését eredményezte.

A II. rendű alperes az I. rendű alperessel szándékegyeségben azért kötött jelzálogszerződést 2010. augusztus 10-én, hogy a biztosított hitelezők közé sorolja be a vagyonfelügyelő, ne lehessen vitatni a zálogjoggal biztosított követelést és magasabb kielégítésre kerüljön ezáltal sor, mint a nem biztosított kategóriában. A Cstv. 12. §-a a 38/2009. (VIII.31.) IM rendelettel (továbbiakban Ir.) átültetett 1346/2000. EK rendelet 40. Cikke szerint is a II. rendű alperesnek a követelését megalapozó iratok másolatát a bejelentéséhez csatolnia kellett. A csődeljárásban nem állt rendelkezésre olyan okirat, amely a vagyonfelügyelő számára adatot szolgáltatott arra, hogy az I. rendű alperesi adós kizárólagos tulajdonosának tagi hitelkövetelése a követelés tárgya és mind ilyen a Cstv. 12. § (2) bekezdés bc) pontja szerint minősítendő. II. rendű alperes a csődeljárás során megtartott csődtárgyalások alkalmával a jegyzőkönyvbe foglalt felhívásig törvényi kötelezettsége ellenére sem igazolta a követelés alapjául szolgáló tényeket, adatokat és követelése összecszerúságát. Engedményezési pozícióját mindvégig elhallgatta, ezért magatartása a Ptk. 4. §-ában megkövetelt jóhiszemű és tisztességes eljárás követelményeivel is ellentétes.

Az I. és II. rendű alperesek kérték a kereset elutasítását.

Az I. rendű alperes hangsúlyozta, a felperes által állított tényeket lehetősége lett volna csődegyezséget jóváhagyó végzés ellen benyújtott fellebbezésben is sérelmezni, ezt nem tette meg. Felperes keresetében olyan körülményekre hivatkozott, melyekről a csődeljárást megelőzően is tudott vagy tudnia kellett, illetve, amelyekről a csődeljárás folyamán tudomást szerzett. II. rendű alperes soha nem volt I. rendű alperes tagja, ezért követelésének besorolása a csődeljárás során nem tekinthető jogszabálysértőnek. II. rendű alperes az I. rendű alperes felé fennálló követelést jóval a csődeljárás megindulása előtt szerezte meg. II. rendű alperes is arra kényszerült, hogy az I. rendű alperes felé fennálló követelés 50 %-át elengedje, ezért nem részesült olyan előnyben, melyben felperes sem, és követelése a csődeljárás során kiemelkedően magas arányban térült meg, összevetve ezt a nem biztosított hitelezők 10 %-os megtérülési arányával.

II. rendű alperes nem tartozik a Cstv. 12. § (2) bekezdés bc)- bd) pontjában nevesített zárt személyi körbe, ezért vele szemben nem is lett volna helye a Cstv. 18. § (5) bekezdése alapján a szavazatszám negyedelésének.

A II. rendű alperes szerint a felperesnek számos lehetősége volt, hogy a jogszabályba ütközéssel kapcsolatos álláspontját elbíráltassa, ilyen a kifogás és a fellebbezés intézménye. A csődeljárásban mulasztás nem terhelte, mert a bejelentéséhez kapcsolódó, azt igazoló szükséges iratokat a vagyonfelügyelő rendelkezésére bocsátotta. Ennélfogva követelésének eredete a csődeljárás résztvevői előtt nyilvános volt, azok tartalmazták a szükséges tartalmi elemeket. A tagi kölcsön engedményezését követően, amennyiben annak jogosultja nem a társaság tagja, már nem tagi, hanem külső kölcsön lesz. Téves ezért a felperes álláspontja a követeléséhez fűződő szavazatszámítást illetően is.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletében megállapította az I-II. rendű alperesek felperessel szembeni egyetemleges kártérítési felelősségét az I. rendű alperessel szemben a Bács-Kiskun Megyei Bíróság Cspk.03-10-000008. szám alatt folyamatban volt csődeljárásban felvilágosítási kötelezettségük megszegése miatt.

A Ptk. 339. § (1) bekezdésével összefüggésben hangsúlyozta, a csődeljárás eredményeként az adósságelengedés keretében a felperes elismert követelése 50 %-ától elesett, azt többé nem érvényesítheti, vagyonában ilyen mértékű csökkenés következett be. A csődkérelemhez mellékelte 2010. december 19-i fordulónapra készített egyszerűsített éves mérlegbeszámoló adatból megállapította, hogy felszámolás esetén a felperes, mint első ranghelyen biztosított zálogjogosult - a vagyonfelügyelő által ingatlanszakértőkre hivatkozottan a minimum 100 millió forint értékű - ingatlanok értékesítésével a költségek, díjak levonását követően is megalapozottan számíthatott a csődeljárásban elért 50 %-nál nagyobb arányú megtérülésre, ezért a felperest kár érte.

Az alpereseknek a csődeljárásban tanúsított magatartása jogellenes volt, mert felperes következetesen kért adatokat a vagyonfelügyelőtől, így értelemszerűen az adóstól és a II. rendű alperes hitelezőktől is a követelés eredetéről, melyre választ nem kapott.

Az nem volt vitás a perben, a felperesnek jogi lehetősége volt a csődeljárásban ahhoz, hogy a II. rendű alperes hitelezői követelését megalapozó okiratokat megismerhesse.

A 1346/2000/EK rendelet 40. Cikkében írtak alapján a hitelezőknek be kell jelenteniük a követeléseikre vonatkozó adatokat, csatolniuk kell azokat megalapozó okiratokat, a követelést bejelentő iratban a hitelezőnek meg kell jelölnie követelése jellegét, keletkezésének időpontját, összegét és azt, hogy annak tekintetében elsőbbségre tart-e igényt, követelését zálogjog, más dologi biztosíték vagy tulajdonjog fenntartás biztosítja-e, zálogjoga más dologi biztosíték vagy fenntartott tulajdonjoga milyen vagyontárgyakra terjed ki. A követelést bejelentő irathoz a hitelezőnek csatolnia kell a követelést megalapozó iratok másolatát.

A csődeljárás perben tanúként meghallgatott résztvevőinek nem volt tudomásuk a perben beszerzett okiratokról, nem emlékeztek rá, a csődeljárás iratanyagában sem szerepeltek a felperes általi betekintés - 2011. március 11. -időpontjáig.

A vagyonfelügyelő által 2011. március 18. napján a kifogással indult eljárásban a bírósághoz benyújtott 2010. augusztus 10-i zálogszerződés, a 2010. január 11-i megállapodás az engedményező személyén kívül további adatokat a követelés keletkezésének időpontjára, jellegére nem tartalmazott, ezért a II. rendű alperes hitelezői követelésének bejelentése nem felelt meg a jogszabályi követelményeknek. A vagyonfelügyelő és az alperesek az ezt követően 2011. április 5-i csődtárgyaláson e két okiratot sem tették a felperes számára megismerhetővé. Kiemelte, a csődeljárásban a 10. sorszám alatti vagyonfelügyelői beadvány tartalmazza, a csődeljárás elrendelését követően az I. rendű alperes ügyvezetője a csődeljárási kérelmet és mellékleteit csak aláíratlan - tervezet - formában bocsátotta rendelkezésre és a hitelező képviselője abban az időszakban volt betekintésen, amikor még nem érkeztek meg a vagyonfelügyelőhöz a véglegesen aláírt dokumentumok. A csődeljárást elrendelő végzés közzétételétől számítottan a hitelezők rendelkezésére szolgáló 30 napos határidő 2011. január 11-én eltelt, a Cstv. 12. § (5) bekezdése szerint az adósnak, illetve a vagyonfelügyelőnek a hitelezőket a nyilvántartásba vételről haladéktalanul értesíteniük kell. A fentiek kétség kívül igazolják, hogy az alperesek nem tartották be a csődeljárás rájuk vonatkozó szabályait.

személy 2. neve vagyonfelügyelő tanúvallomásából kiemelte, nem tudta, hogy a tartozás miből eredt, és arra sem emlékezett, milyen iratbetekintést biztosított a felperesnek és arra sem, hogy **személy 1. neve**, a II. rendű alperes ügyvezetője a jegyzőkönyvnek megfelelően a felperes kérdéseit megválaszolta-e. Az elétárt tagi szerződés és engedményezési okiratot sem ismerte.

személy 3. neve tanú megerősítette a vagyonfelügyelő vallomását.

A felperes az alpereseknek felróható módon nem volt abban a helyzetben, hogy a csődeljárás alatt

kifogásolja a II. rendű alperes szavazatszámát. A Szegedi Ítéltábla határozata éppen arról szólt, a felperes nem jelölt meg semmilyen konkrét okot az egyezségi tárgyaláson, illetve a csődeljárás során történt jogszabálysértés alátámasztásául.

A többlettényállást az képezi, hogy a II. rendű alperes követelésének tagi kölcsön jellege nem volt ismert a csődeljárásban. Az engedményezés joghatásaival kapcsolatos bírói gyakorlat szerint csak azok a jogok és kötelezettségek szállnak át, melyek a jogelődöt is megillették, illetve terhelték. Az engedményezés olyan jogutódlás, mellyel az engedményes ugyanazt a jogot szerzi meg, ami az engedményezőt megillette. Az engedmény alanyváltozást idéz elő a kötelemben, a kötelelem tartalma és terjedelme változatlan marad. A Cstv. alapján a felszámolási eljárásra vonatkozó rendelkezések analógia útján történő alkalmazása, ahogyan azt az iratbetekintéssel kapcsolatos érvelésnél történt, megengedett.

A nemo plus iuris elvéből kiindulva a II. rendű alperest sem illethette több szavazat az egyezségi tárgyaláson, mint amennyi az engedményezőt megillette volna, függetlenül attól, hogy az engedményezés mikor következett be, a csődeljárás megindítása előtt vagy alatt.

A peradatok szerint II. rendű alperes 2-3 millió forintért vásárolta meg a követelést, ezért téves az a hivatkozása, hogy rá nézve súlyos hátrányt jelent a Cstv. 18. § (5) bekezdésében tételezett szabály. A kölcsönhöz kamat nem párosult az engedményezés időpontjában, arra csak azt követően 2008. december 15-én került sor, melyet a 2010. január 11-i megállapodás tett lejárttá, és csak a csődeljárás megindítása előtt érvényesítette ezen igényét a II. rendű alperes.

A felperes a per megindítását követően a földhivataltól szerzett tudomást az engedményezés eredetileg tagi követelés jellegéről, illetőleg a büntetőeljárásban beszerzett iratokból és csak ezt követően vonhatta le azt a következtetést, hogy a II. rendű alperest nem illette volna meg a teljes mértékű szavazati jog.

A felperes a csődeljárásban a II. rendű alperesi követelés biztosított jellegét kifogásolta elsődlegesen és ezzel kapcsolatos érvelésére alapított, a Cstv. által rendelkezésére álló jogorvoslati kérelmei kerültek elutasításra.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítélete ellen az alperesek terjesztettek elő fellebbezést.

Az I. rendű alperes kérte a közbenső ítélet megállapítását, és a per megszüntetését, másodlagosan a kereset elutasítását. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság közbenső ítéletében a tényállást részben hiányosan, részben iratellenesen állapította meg. Eljárásjogi szempontból a közbenső ítélet a Pp. 213. § (2) és (3) bekezdése alapján rész- és közbenső ítéletnek minősül, mert a felperes kereseti kérelmét oly módon tartotta fenn, hogy a közbenső ítélet szerinti kártérítési követelés elsődleges kereseti kérelem volt. Az elsőfokú bíróság a Pp. 229. § (1) bekezdésére figyelemmel az anyagi jogerő figyelembe vétele nélkül hozott ítéletet az elsődleges kereseti követelés tárgyában. A per előzményét képezte a Bács-Kiskun Megyei Bíróság előtt indult csődeljárás, az a bíróság által jóváhagyott jogerős csődegyezséggel zárult, amely jelen perre irányadó és a Ptk. 240. § (3) bekezdése szerinti anyagi jogi egyezségnek minősül és köti továbbiakban a feleket. Ezen túlmenően az elsőfokú közbenső ítélet jogszabálysértő a tájékoztatási kötelezettség elmulasztásának megállapítása körében is, figyelemmel a felperes kifogásaival kapcsolatban hozott döntésekre. A Cstv. 17. § (2) bekezdés b) pontja szerint az egyezségi tárgyalás előtt a hitelezők a 8. § (2) bekezdés szerinti iratokat tekinthetik meg, melyek között nem szerepelnek a bejelentett hitelezői igényeket alátámasztó okiratok és nem tartalmazza a követelést alátámasztó okiratokat. A felperes az iratokba betekinthezett, az egyezségi javaslat vonatkozásában észrevételeket tehetett és tett is. Ebből következően az előzményi eljárásban a Cstv. tartalma szerint előírt, sőt az azt meghaladó tájékoztatást is megkapta. Jogszabálysértőnek ítélte a szavazatok negyedelese körében kifejtett elsőfokú ítéleti álláspontot is. A Cstv. 12. § (2) bekezdés bc) pontját kiterjesztően nem lehet értelmezni, a II. rendű alperes az I. rendű alperesnek soha nem volt tagja, ezért a Cstv. 18. § (5) bekezdésében szereplő hátrány nem érheti. Soha nem rendelkezett többségi vagy kizárólagos tagi

befolyással I. rendű alperesi adósban, követelése nem az I. rendű alperes által 180 napon belül átvállalt követelés volt, ezért a szavazatszám negyedelésének lehetősége fel sem merülhet. A II. rendű alperes a C... I.n.c.-től szerezte meg a követelést a 2008. október 15-i engedményezési szerződés alapján, a C... I.n.c. tagsága az I. rendű alperesben ezen a napon megszűnt, tehát az engedményező 2008. október 15-én már nem volt tagja az I. rendű alperesnek, az új tag tagsági jogviszonya a cégjegyzék adatai alapján 2008. október 15-én hatályosan fennállt. Abban az időpontban, mikor a C... I.n.c. engedményezte II. rendű alperesre a követelést, már a C... I.n.c.-vel szemben a megszűnt tagsági jogviszony emiatt sem lett volna helye negyedelésnek. A jogutód II. rendű alperessel szemben sem lehet ezt a jogkövetkezményt alkalmazni, mert követelését nem az I. rendű alperes tagjától szerezte, és nem volt soha az I. rendű alperes tagja. a felperes a kár bekövetkeztét sem igazolta, és annak összege sem bizonyított.

A II. rendű alperes elsődlegesen a per részbeni megszüntetését, másodlagosan a közbenső ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Érvelése szerint a Ptk. 339. §-ában írt kártérítés feltételei nem kerültek bizonyításra. Követelését alátámasztó iratokat igazoltan csatolta, mely nélkül a vagyonfelügyelő nem vette volna nyilvántartásba hitelezői igényét. Iratellenes és téves a jogértelmezés a szavazatok negyedelésére vonatkozóan is, mert a Cstv. 12. § (2) bekezdés bc) pontja nem alkalmazható rá,.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének helybenhagyására irányult. Fenntartotta az elsőfokú eljárásban az alpereseket a Cstv. szerint terhelő tájékoztatási kötelezettség megsértésével kapcsolatos álláspontját. Hivatkozott arra, hogy a felperes a kölcsönszerződésben kikötötte, hogy az ingatlanokat az I. rendű alperes nem terheli meg, ezen szerződéses kötelezettségét megszegve a II. rendű alperes javára jelzálogjogot engedélyezett, ezzel biztosította a II. rendű alperes bitosított hitelezői pozícióját a csődeljárásban, és a tájékoztatási kötelezettség elmulasztása miatt a nagyobb szavazatarány alapján a kényszeregyezséggel károsodott. A csődeljárásban elfogadott javaslat körében a vagyonértékelés az ingatlanok fedezeti értékét legalább 100.000.000,-Ft-ot elérő összegben határozta meg, melyből következően követelése 100 %-ban megtérült volna a felszámolási költségek levonását követően. 38.588.083,-Ft tőkekövetelése nem térült meg, melyen felül a szerződés szerinti kamatait és késedelmi kamatait is nyilvántartja.

Az I. rendű alperes fellebbezése **alaptalan**, a II. rendű alperes fellebbezése **alapos**.

A felperes keresetét az elsőfokú eljárás során többször módosította. A látszólagos tárgyi keresethalmazatban érvényesített keresetből az elsőfokú bíróság a felperes elsődlegesen előterjesztett kártérítésre irányuló kereseti kérelmének jogalapját bírálta el közbenső ítéletével.

Az I. rendű alperes helytállóan hivatkozott arra, hogy a csődegyezség jogi természetét tekintve nem azonos a perbeli egyezséggel (Pp. 148. §), de a Ptk-ban szabályozott egyezséggel sem (Ptk. 240. §). Olyan sui generis szabály, amelynek lényegét a hitelezők közösségével - szavazás útján - létrejött kényszeregyezség jellege adja (Cstv. 19-21. §). A csődegyezséget jóváhagyó végzés ellen perújítás is kizárt (BDT 2014/3088., EBH 2014. G. 1.).

A felperes elsődleges kereseti kérelmében azonban nem a csődegyezséget jóváhagyó végzést támadta, hanem kártérítési igényt érvényesített. Előadta, hogy az I. rendű alperes tagja tagi kölcsön követelését a II. rendű alperesre engedményezte. Az I. rendű alperes a II. rendű alperesnek 2010. évben - január 11-én és augusztus 10-én - jelzálogjogot engedett a felperes javára már jelzálogjoggal, valamint elidegenítési és terhelési tilalommal terhelt ingatlanokon. A II. rendű alperes jelzálogjoga a perbeli ingatlanokon a 2011. október 29-én benyújtott kérelem alapján az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre került, ahhoz felperes hozzájárulását nem kérték. Az I. rendű

alperes elleni csődeljárásban az alperesek a felperest a II. rendű alperes követelésének jogcíméről és annak tagi kölcsön jellegéről nem tájékoztatták, ezért a II. rendű alperes az őt meg nem illető szavazati aránnyal vett részt a felperesre is kiterjedő csődegyezség megkötésében, így I-II. rendű alperes felperesnek kárt okozott.

Az ítéletábra - eltérően az elsőfokú bíróság ítéletében foglaltaktól - azt állapította meg, hogy a II. rendű alperes követelése - ha annak jellegéről az alperesek a vagyonfelügyelőt, a bíróságot vagy a felperest is tájékoztatták volna - nem eredményeztek volna a csődegyezség megkötése során II. rendű alperes számára kedvezőtlenebb szavazatszámot.

A perbeli csődegyezségekre vonatkozó Cstv. 12. § (2) bekezdés bc) pontja szerint a vagyonfelügyelő külön veszi nyilvántartásba azokat a követeléseket, amelyek jogosultja olyan gazdálkodó szervezet, amelyben az adós legalább többségi befolyást biztosító részesedéssel rendelkezik, vagy olyan természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, amely az adós kizárólagos vagy többségi befolyással rendelkező tulajdonosa, vagy olyan gazdálkodó szervezet, amely az adóssal együtt a gazdasági társaságokról szóló törvényben meghatározott, elismert vagy tényleges vállalat, csoport tagja. A Cstv. 18. § (5) bekezdése szerint ezen hitelezők szavazatát a csődegyezségkötésnél negyedakkora mértékben kell figyelembe venni.

A Cstv. 12. § (2) bekezdés idézett bc) pontja kifejezetten egy alanyi kört jelöl, melybe a II. rendű alperes nem sorolható, az I. rendű alperesnek nem volt és jelenleg sem tagja. Követelését az I. rendű alperes korábbi tagjától, a C... I.n.c.-től szerezte engedményezés útján 2008. október 15-én. Tény, hogy a II. rendű alperes követelése tagi kölcsön engedményezéséből ered. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az eredetileg tagi kölcsön követelés az engedményezés következtében ezt a jellegét nem veszíti el, mert a Ptk. 329. § (1) bekezdése alapján az engedményezés csak a kötelem (szerződés) jogosultjának személyét változtatja meg. Az új jogosult pedig megszerzi a követeléssel kapcsolatos mindazon jogokat, amelyek az engedményezőt megillették.

Bár a Cstv. 12. § (2) bekezdés bc) pontja úgy fogalmaz, hogy azok a követelések tartoznak ebbe a csoportba, amelyek jogosultja áll az adóssal szoros kapcsolatban - így a többségi befolyással rendelkező tulajdonos - azonban a kialakult bírói gyakorlat szerint ide kell érteni azokat a követeléseket is, amelyeket a követelés jogosultja olyan személytől szerzett, akinek a követelését e pont alapján kellene besorolni. Ezzel ellentétes értelmezés lehetővé tenné azt, hogy az engedményezés segítségével a többségi befolyással rendelkező tulajdonos, vagy az egyébként e pontba tartozó személy az egyezségkötéshez szükséges arányokat a törvényben meg nem engedett módon megváltoztathatná. Az ilyen követelések megítélésénél tehát vizsgálni kell, hogy van-e hitelezői kijátszásra irányuló szándék és vizsgálni kell a követelés megszerzésének időpontját is. Erre utal a Cstv. 18. § (5) bekezdésének, 2013. CCLII. törvénnyel módosított - jelenleg hatályos - szövege, mely tartalmazza, hogy a szavazatszámítást nem befolyásolja a csődeljárás iránti kérelem benyújtását megelőzően 180 napon belül hitelezői követelés más hitelezőre történő engedményezése.

Ez alapján vizsgálva a perbeli engedményezési szerződést - bár maga az engedményezési szerződés nem, csak annak értesítéséről szóló irat került csatolásra - megállapítható, hogy az engedményezés két évvel a csődegyezség létrejötte előtt történt. Az engedményezés napján a C... I.n.c. az I. rendű alperesben lévő üzletrészt harmadik személynek értékesítette. A volt tag az új tag és a II. rendű alperes között a peradatok alapján összefonódás nem állapítható meg. A peradatok alapján az sem állapítható meg, hogy az I. rendű alperes az engedményezési szerződés megkötésekor fizetésképtelenségi helyzetben lett volna, a felperes felé fennálló kötelezettségeit ezen időpontig teljesítette. Mindezek figyelembe vételével hitelező kijátszási szándéka nem állapítható meg, az I. rendű alperessel szembeni csődeljárás során a II. rendű alperes követelését megfelelően sorolták be, és helyesen jártak el, amikor a szavazatát nem negyedakkora mértékben vették figyelembe. Ezért

nem volt jelentősége, hogy a felperes a II. rendű alperes követelésének jogcímét ismerte-e, mert ha ismerte volna, az sem vezetett volna számára kedvezőbb szavazati arány megállapításához. Ebből következően az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtettektől eltérően, a tájékoztatási kötelezettség megszegésével összefüggésben az I., II. rendű alperesek felelőssége nem állapítható meg.

A 2/2010. (VI. 28.) PK vélemény 5.a) pontja szerint a bíróság a kereseti tényállásban előadottakhoz, valamint a kereset tárgyához általában kötve van. A kereseti kérelemhez kötöttség azonban nem jelenti azt, hogy a bíróság a fél által megjelölt jogcímhez is kötve van. A bíróság a fél kérelmének helyt adhat akkor is, ha a fél által előadott tények a kérelmet más jogcímen megalapozzák. A PK vélemény ezen ponthoz fűzött indokolása szerint: A Pp. 121. § (1) bekezdésének c) pontja értelmében az érvényesített jogot kell a keresetlevélben megjelölni, nem pedig a konkrét jogcímét. Így a kereseti kérelemhez kötöttség nem jelenti azt, hogy a bíróság a fél által tévesen megjelölt jogcímhez kötve lenne. Ha a fél által előadott tények a keresetet vagy a viszontkeresetet más jogcímen megalapozzák, a bíróság a jogviszonyt a jogszabályoknak megfelelően minősítheti. A felperes elsődleges kereseti kérelmében az I. és II. rendű alperessel szemben kártérítési igényt érvényesített a csődeljárás során létrejött kényszeregyezés során bekövetkezett kára miatt.

A felperes a kereseti tényállás előadása során hivatkozott arra is, hogy az I. rendű alperesi jogelődökkel a hitelszerződés megkötésekor elidegenítési és terhelési tilalmat kötött ki a két perbeli ingatlanra, mely ellenére az I. rendű alperes a II. rendű alperes részére jelzálogjogot alapított. A Ptk. 114. § (3) bekezdése szerint az elidegenítési, terhelési tilalom kikötésébe ütköző rendelkezés semmis, ha azt az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezték, és a jogot alapító személy rosszhiszemű volt vagy a rendelkezés ellenérték nélkül történt. A peradatokból megállapíthatóan az elidegenítési és terhelési tilalmat az ingatlan-nyilvántartásba jelen esetben nem jegyezték be, ebből következően a II. rendű alperes javára jelzálogjog alapítás semmissége nem állapítható meg. A terhelési tilalom bejegyzés hiányában kötelmi hatályú, és a felperes valamint I. rendű alperes egymás közötti viszonyában érvényesül. Ezért az I. rendű alperesnek a II. rendű alperessel kötött jelzálogjog alapítására vonatkozó szerződése érvényes, ugyanakkor azonban az a személy, akit a tilalom védett, jelen esetben a felperes szerződésszegésre hivatkozva kártérítési igénnyel léphet fel a tilalmat be nem tartó másik féllel - perbeli esetben az I. rendű alperessel - szemben.

Az I. rendű alperes a felperessel kötött jelzálogszerződésben foglaltakat megszegte, amikor a 2010. augusztus 10. napján a II. rendű alperes javára keretbiztosítéki jelzálogjogot alapított a perbeli ingatlanokra, melyhez a felperes hozzájárulását nem kérte. **személy 4. neve** I. rendű alperesi képviselő a büntető eljárás során tett tanúvallomásában (felperesi 60. számú beadvány melléklet) előadta, nem kért engedélyt a felperestől az ingatlanok további jelzálogjoggal való megterheléséhez, úgy gondolta, ezen bejegyzés csak a felperesi zálogjog mögötti lehet, ezért nem szükséges engedély. Az I. rendű alperes hivatkozásával szemben, bár a felek a terhelési tilalom megszegésére előírták, hogy a felperes a hitelszerződéstől elállhat, azonban ez nem zárja ki a szerződésszegés miatti kártérítési igény érvényesítésének lehetőségét (Ptk. 318. §).

Megállapítható, hogy a keretbiztosítéki jelzálogjog alapításával a II. rendű alperes második ranghelyen jelzálogjogot szerzett és ezzel a csődeljárás során - függetlenül a ranghelytől - a zálogjogosulti biztosított pozícióban a felperes az I. rendű alperes csődegyezségi eljárásában nem egyedüli biztosított követeléssel rendelkező hitelező volt, és az akaratától eltérően egyezés jött létre, mely a Cstv.-ben foglaltak szerinti kényszeregyezés, azaz a felperesre is kiterjedt (Cstv. 23. § (2) bekezdés).

Ezzel összefüggésben alapos a felperes hivatkozása arra, hogy a kölcsön biztosítékeként megjelölt ingatlanok tekintetében első ranghelyű jelzálogjoga garantálta, hogy mindenkor követelése kielégítését a zálogtárgyak fogják biztosítani, mindenki mást megelőzően. Azzal, hogy a II. rendű alperes javára jelzálogjog került bejegyzésre és ezzel ranghelytől függetlenül a csődeljárásban

biztosított hitelezői pozícióba került, lehetővé vált a felperesre is kiterjedő kényszeregyezés megkötése, amely azzal a következménnyel járt, hogy követelése 50 %-át meghaladó részben - a csődegyezésben megállapított mérték szerint - elesett. Amennyiben a II. rendű alperes javára jelzálogjog bejegyzésre nem kerül, abban az esetben a felperes egyedüli biztosított hitelezőként megíúsíthatta volna a kényszeregyezés létrejöttét és ennél fogva az esetleges I. rendű alperes elleni felszámolás esetében a Cstv. 49/D. §-ában foglalt szabályok szerint más hitelezőket megelőző kielégítésre tarthatott volna igényt, az adós vagyonának értékesítésből befolyt vételárból követelése - figyelemmel a vagyonfelügyelő által hivatkozott ingatlan értéke - 50 %-nál nagyobb összegben térülhetett volna meg.

A 2011. április 5. napján tartott csődegyezési tárgyaláson az I. rendű alperes képviselője által közöltek szerint 90 napon belüli értébecslés alapján az ingatlanok hitelbiztosítéki értéke 84.000.000,- Ft volt. Ezen összeghez képest a felperes követelése kisebb részben térült meg, felperesnek kára keletkezett.

Ezzel az I. rendű alperes szerződésszegéssel okozott kárfelelőssége a felperesnél bekövetkezett vagyoncsökkenés erejéig, fennáll. A közbenső ítéletet követően a bekövetkezett vagyoncsökkenés összecszerűségének megállapítására ingatlan-forgalmi szakértő bevonása indokolt, akinek a csődegyezés időpontjára nézve kell meghatároznia a perbeli ingatlanok felszámolási eljárás során való nyilvános értékesítése esetén a forgalomban elérhető legmagasabb árát.

A II. rendű alperes a felperessel szerződéses kapcsolatban nem állt. A felperest megillető terhelési tilalom az ingatlan-nyilvántartásba nem került bejegyzésre, és a perben nem merült fel adat arra, hogy a II. rendű alperes az I. rendű alperes szerződésszegő magatartásáról tudomással bírt, vagy arról tudomással kellett volna bírnia. A II. rendű alperes a tagi kölcsön követelést 2008-ban szerezte, és részéről - mivel ezzel ellentétes adatok nem állnak rendelkezésre - jogszerű, és ésszerű magatartás volt, hogy javára követelésének biztosítására - még ha, második ranghelyen is - de zálogjogot alapítsanak.

Ez a magatartás jogellenesnek, károkozónak nem minősül, ezért a II. rendű alperessel szemben a szerződésen kívüli kártérítési felelősség (Ptk. 339. §) megállapításának nincs helye.

A fentiek alapján az ítéletábra az I. rendű alperes felelősségének fennálltát megállapító közbenső ítéletet - részben megváltoztatva, eltérő indokolás mellett - helyben hagyta, míg a II. rendű alperes kártérítési felelősségének vonatkozásában előterjesztett keresetet részítéletével elutasította (Pp. 253. § (2) bekezdés, 213. § (2) és (3) bekezdés).

Az ítéletábra a fentiek alapján a peres felek másodfokú eljárásban felmerült költségeit a rendelkező rész szerint csupán megállapította, figyelemmel arra, hogy mindkét alperessel szemben a felperesnek csak az elsődleges kereseti kérelme került a rendelkező rész szerint elbírálásra.

S z e d, 2015. évi április hó 16. napján

Dr. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó sk.
a tanács elnöke

Dr. Béri András sk.
előadó bíró

Dr. Hámori Attila sk.
táblabíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő